

2022 m. Olweus patyčių prevencinės programos rudens tyrimo apžvalga

2022 m. rudenį buvo vykdyta 3-8 klasių mokinių apklausa, kurioje dalyvavo 95,9% minėtų klasių mokinių. Tyrimas parodė, kad patyčių lygis mokykloje per metus pakilo nuo 11,4% iki 14,2%. Tai galima vertinti kaip natūralų procesą, atsižvelgiant į tai, kad yra prasidėjęs pilnas kontaktinis ugdymas po pandemio nuotolinio ugdymo. Tarp mokinių, kurie mano, kad patiria patyčias, aukščiausias lygmuo užfiksuotas 3-ųjų ir 6-ųjų klasių grupėje, mažiausias – 4-tųjų klasių grupėje. Mokinių skaičius, kurie suvokia ir įvardina, kad vykdo patyčias, kelis kartus mažesnis, nei patiriančių patyčias. Aukščiausias lygmuo tarp 3-ųjų, 5-ųjų klasių ir 8-ųjų klasių grupės berniukų. Pagrindinės patyčių rūšys išliko tos pačios kaip ir 2021 m. – žodinės patyčios, melas ir gandai, išskyrimas ir grupės. Tarp berniukų taip pat vyrauja aukštesnis fizinis, seksualinis bei virtualių patyčių lygmuo.

Mergaitės labiausiai patiria patyčias klasėje be mokytojo, klasėje su mokytoju, koridoriuose. Berniukai klasėje be mokytojo, mokyklos koridoriuose, klasėje su mokytoju, mokyklos kieme. Abiejose grupėse pagal lytį, reikėtų atkreipti dėmesį į pakeliui iš mokyklos, nes šis rodiklis pakilo nuo 9,4% iki 15,6% lyginant su 2021 m.

Tik kas penktas berniukas ir kas trečia mergaitė stengiasi padėti mokiniui iš kurio tyčiojamasi. Apie 70 % mokinių mano, kad suaugusieji stengiasi sustabdyti patyčias. Rezultatas panašus kaip ir 2021 metais. Mokinių skaičius, kurie mano, kad klasės auklėtojas pakankamai padarė, jog sustabdytų patyčias, didesnis 5-6 klasių grupėje, 3-4 ir 7-8 klasių grupės lygmuo mažesnis. Fiksuojamas bendras teigiamos nuomonės didėjimas. Užfiksuota 27 ilgalaikių patyčių atvejai. Ilgalaikes patyčias daugiau patiria berniukai nei mergaitės.

Mokiniai įvardina, kad patyčias dažniausiai inicijuoja 1 asmuo arba 2-3 mokinių grupelės. Tendencija nepakitusi nuo 2019 m. Mokiniai įvardina, kad patyčias dažniausia inicijuoja klasės draugai. Rečiau vyresnių klasių mokiniai.

Rekomendacijos:

- išsiaiškinti per kurių mokytojų pamokas vyksta patyčios (patyčios esant mokytojui klasėje);
- išsiaiškinti ar 3 klasių mokiniai iki galo suvokia „patyčių atvejo“ sąvoką. Vesti klasių valandėles šia tema;
- atkreipti dėmesį į „pakeliui iš/į mokyklą“, skatinti vaikus pasipasakoti apie patiriamas patyčias arba informuoti suaugusius jas pastebėjus;
- stiprinti budėjimą mokyklos teritorijoje, pasitelkiant į pagalbą mokinių tėvus;

- atkreipti dėmesį į ilgalaikes patyčias, numatyti pagalbos priemones jas patiriantiems mokiniams;
- siekti geresnio klasės mikroklimato klasių vadovams bendradarbiaujant su pagalbos mokiniui specialistais.